

Brüssel, 23. november 2020
(OR. en)

13091/20

Institutsioonidevahelised

dokumendid:

2010/0207(COD)

2011/0295(COD)

2015/0270(COD)

2016/0360(COD)

2016/0361(COD)

2016/0362(COD)

2016/0363(COD)

2016/0364(COD)

2018/0060(COD)

2018/0063(COD)

2020/0066(COD)

LIMITE

EF 296

ECOFIN 1067

CCG 48

DRS 35

CODEC 1177

JAI 991

JUSTCIV 127

COMPET 569

EMPL 518

SOC 720

ARUANNE

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Alaliste esindajate komitee

Teema: Eesistujariigi eduaruanne pangandusliidu tugevdamise kohta

Eesistujariigi eduaruanne pangandusliidu tugevdamise kohta

I. Sissejuhatus

Saksamaa eesistumise ajal on nõukogu jätkanud vastavalt 17. juunil 2016 nõukogu poolt vastu võetud nõukogu järeldustele **pangandusliidu väljakujundamist käsitleva tegevuskava** kohta (10460/16, „2016. aasta juuni tegevuskava“) tööd pangandusliidu tugevdamiseks ning ka riskide vähendamisel tehtavate edusammude jälgimist.

2019. aasta detsembris **eurorühmas ja euroala tippkohtumisel** (kohtumine laiendatud koosseisus) toimunud aruteludel rõhutati vajadust jätkata konsensuse alusel tööd pangandusliidu edasise tugevdamise kõigi elementidega, eesmärgiga pöörduda nende küsimuste juurde tagasi 2020. aasta juunis.

Võttes arvesse, et pangandusliit loodi vastusena finantskriisile, tuleks edasises töös võtta arvesse pangandusliidu peamisi juhtpõhimõtteid, st kriisi keskmes olnud pankade ja riikide vastastikuse sõltuvuse likvideerimine, tagades, et euroala ja kogu ELi pangandussektor oleks turvaline ja usaldusväärne ning et mitteelujõuliste pankade kriisid lahendatakse ilma maksumaksjate raha kasutamata ja reaalmajandusele minimaalset mõju avaldades, kindlustades samas ELi ja liikmesriikide tasandil finantsstabiilsuse.

2020. aasta juunis COVID-19 pandeemia keskel toimunud eurorühma kohtumisel laiendatud koosseisus tunnistati, et pangandusliidu loomine on aidanud märkimisväärselt kaasa vastupanuvõimelisema pangandussektori tagamisele, ning lepiti kokku, et kriis on tugevdanud pangandusliidu väljakujundamise vajadust. Eurorühm palus oma liikmetel jätkata võimalikult peatselt tööd **pangandusliidu edasiseks tugevdamiseks terviklikul viisil**.

Seda terviklikku lähenemisviisi järgides koostas eesistujariik Saksamaa **pangandusliidu tugevdamise ajutise tööühma** tööprogrammi (5006/16). Tööühm arutas tehnilisel tasandil **Saksamaa eesistumise ajal toimunud neljal mitteametlikul kohtumisel** pangandusliidu tugevdamiseks vajalikuks peetavaid järgmiseid elemente:

- meetmed, mille eesmärk on parandada kriisiohjamist,
- ELi pangandussektori tihedam integratsioon ning päritoluriigi-vastuvõtjariigi tasakaalu küsimus,
- riiginõuete regulatiivne käsitlemine ja
- tehnilised arutelud Euroopa hoiuste tagamise omaduste üle, tuginedes nn hübriidmudelile.

Need arutelud ei mõjutanud pangandusliidu edasist tugevdamist käsitlevate poliitiliste läbirääkimiste tulemusi.

Ajutise töörühma tööprogramm kooskõlastati hoolikalt Euroopa hoiuste tagamise skeemi kõrgetasemelise töörühma ning komisjoni panganduse, maksete ja kindlustuse eksperdirühma tööprogrammidega.

Käesolevas eduaruandes tehakse kokkuvõtte olukorrast, nagu eespool nimetatud neljal koosolekul arutatud, ning see on koostatud eesistujariik Saksamaa vastutusel, võttes arvesse ajutise töörühma liikmete väljendatud seisukohti. Selle eesmärk on tagada järjepidevus ja hõlbustada järgmise eesistujariigi ülesannete täitmist ning seda ei tuleks pidada delegatsioonidele siduvaks, sest see kujutab endast eesistujariigi arusaama peetud arutelude tulemustest.¹

Aruandel on kolm osa. II jagu on aruande kõige ulatuslikum osa, milles käsitletakse pangandusliidu tugevdamiseks olulisi eespool nimetatud elemente. III jaos heidetakse pilk pankade kriisiohjamise ja hoiuste tagamise raamistiku läbivaatamisele ning IV jaos riski vähendamise jälgimisele, eelkõige meetmetele viivislaenu küsimusega tegelemiseks.

II. Pangandusliidu tugevdamise seisukohast oluliseks peetavad elemendid

II.1 Kriisiohjamise raamistik

Eesistujariik pühendas aruteludele pankade kriisiohjamise raamistiku tugevdamise üle kaks töösessiooni. **Esimesel koosolekul 13. juulil** keskenduti järgmistele teemadele:

- **kapitalinõuete direktiivi kohaste järelevalvevolituste ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaste varajase sekkumise õiguste koostoime ning**

¹ Varem tehtud edusamme on tutvustatud eduaruannetes, mille on koostanud eesistujariigid Madalmaad (10036/16), Slovakkia (14841/16), Malta (9484/17), Eesti (14808/17), Bulgaaria (9819/18), Austria (14452/18), Rumeenia (9729/19 ADD1), Soome (14354/19 REV1) ja Horvaatia (8335/20 ADD1).

- küsimused, mis on seotud **käivitajatega, mida kasutatakse selleks, et hinnata, kas pank on maksejõuetu või tõenäoliselt jääb maksejõuetuks**, ja küsimus, kas oleks kasulik viia need kooskõlla riiklike maksejõuetusraamistike kohaste käivitajatega, mille alusel toimub pankrotimenetluse käivitamine.

Lisaks esitas eesistujariik mitteametliku dokumendi, milles on esitatud lähtepunktid, mida peetakse oluliseks võlausaldajate hierarhia osas edaspidi tehtavate muudatuste arutamisel (nt läbipaistvus ja prognoositavus võlausaldajate jaoks). Selle mitteametliku dokumendi eesmärk oli teha ettevalmistusi üksikasjalikumaks aruteluks võlausaldajate hierarhia sihipäraste muudatuste üle septembris toimunud ajutise töörühma koosolekul.

Kapitalinõuete direktiivi kohaste järelevalvevolituste ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaste varajase sekkumise õiguste koostoime

Kapitalinõuete direktiivi kohaste järelevalvevolituste ning pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaste **varajase sekkumise õiguste** koostoime osas pidas enamik liikmesriike kasulikuks kõrvaldada vastavates õigusraamistikes leiduvad kattuvused, mis võivad ohustada vahendite asjakohast kasutamist. Arvamused lahkesid küsimuses, kas selliste meetmete märgistamisel pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohaste varajase sekkumise meetmetena oli nende kasutamise seisukohast negatiivne mõju ning kas selline märgistamine võib tuua kaasa turukuritarvituse määrase kohase avalikustamise kohustuse. Komisjon selgitas koosolekul, et turukuritarvituse määrase kohustuste seisukohast ei ole järelevalvemeetmete ja varajase sekkumise meetmete vahel mingit erinevust. Peale selle olid liikmesriigid suures osas vastu varajase sekkumise õiguste kvantitatiivsete käivitajate või olukorra eskaleerumise etappide kindlaksmääramisele ning pooldasid selle asemel järelevalveasutustele suurema kaalutusõiguse andmist. Üks liikmesriik kutsus üles suuremale selgusele, et mõista, milliseid võimalikke tulemusi annab nii varajase sekkumise meetmete kui ka järelevalvevolituste mitmel viisil kohaldamine, töötades välja stsenaariumid võimaliku ühtlustamise valdkondade kindlakstegemiseks.

Sellele vaatamata toetati üldiselt meetmeid, mis ühtlustaksid järelevalveasutuste kasutatavaid töövahendeid. Seetõttu pidas suurem osa liikmesriike mõistlikuks liikuda edasi nii, et ühtse järelevalvemehhanismi määruuses ja kapitalinõuete direktiivis ühendatakse järelevalvemeetmed ja varajase sekkumise õigused. Samuti toodi esile järelevalve- ja kriisilahendusasutuste vahelise koordineerimise tagamise tähtsus. EKP ja mõned liikmesriigid toetasid varajase sekkumise ja järelevalvemeetmete kattuvuse kõrvaldamist, jättes pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivist välja need varajase sekkumise meetmed, mis on juba kapitalinõuete direktiivi ja ühtse järelevalvemehhanismi määruuse kohaselt kohaldatavad, sest see tähendaks piiratud muudatuste tegemist ja suuremat selgust koostoime osas seoses kriisilahendusasutusega.

Ühtse järelevalvemehhanismi puhul üldiselt toetati EKP-le järelevalve- ja varajase sekkumise õiguste kohaldamiseks vahetult kohaldatava õigusliku aluse andmist. Sellega seoses märkis EKP, et ühtse järelevalvemehhanismi määruuse muutmisega võib kaasneda viivitus, võrreldes pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning ühtse kriisilahenduskorra määruuse muutmisega, mille puhul EKP-l puuduks endiselt vahetult kohaldatav õiguslik alus. Võttes arvesse vajadust see küsimus kiiresti lahendada, väljendas EKP seisukohta, et ühtse kriisilahenduskorra määruuse muutmise võiks olla tõhusam lahendus, arvestades, et ühtse kriisilahenduskorra määruuse muudatused saab vastu võtta seadusandliku tavamenetluse kohaselt, mille puhul ei ole nõutav ühehäälsus (erinevalt ühtse järelevalvemehhanismi määruuse muudatustest).

Eesistujariik tunnistas liikmesriikide enamuse seisukohta, et järelevalvemeetmed ja varajase sekkumise õigused **tuleks** ühtse järelevalvemehhanismi määruuse / kapitalinõuete direktiivi raames **ühendada**. Komisjon teeb seadusandliku ettepaneku õigeaegseks esitamiseks tehnilist tööd.

Seos maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetusse jäämise kindlaksmääramise ja maksejõuetuse seisundi kindlaks määravate riiklike käivitajate vahel

Üldine seisukoht seoses maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise kindlaksmääramise ja maksejõuetuse seisundi kindlaks määravate riiklike käivitajate vastastikuse mõjuga oli, et oleks vaja ühtlustada maksejõuetuse seisundi kindlaks määravad riiklikud käivitajad, et vältida „vahepealsete seisundite“ teket, kus pank, mille suhtes tehtud avaliku huvi hinnang näitab sellise huvi puudumist, kuulutatakse maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks, kuid ta ei vasta riiklike maksejõuetusraamistike kohastele maksejõuetuse kriteeriumitele. Kuid mõne liikmesriigi puhul tekitaks maksejõuetuse seisundi kindlaks määravate riiklike käivitajate vastavusse viimine märkimisväärsed põhiseaduslikke ja praktilisi probleeme ning seetõttu ei pea nad vastavusse viimist võimalikuks.

Sellest hoolimata olid mõned liikmesriigid seisukohal, et selle küsimuse saaks lahendada pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uue artikli 32b rakendamisega riiklikul tasandil. Selles artikli kohaselt on nõutav, et pangad, mis on kuulutatud maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks, kuid mille kriisilahendus ei ole avalikes huvides, „likvideeritakse tavakorras vastavalt liikmesriigi kohaldatavale õigusele“.

Sellega seoses oldi ulatuslikult nõus sellega, et osutamine mõistele „likvideerimine“ selles sättes **tagaks, et maksejõuetud pangad lahkuvad turult**, kuigi jäädi eriarvamusele seoses menetluste ja tähtaegadega, mille kohaselt tuleks turult lahkumine läbi viia. Eelkõige olid paljud liikmesriigid seisukohal, et seos maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise kindlaksmääramise ja ametliku maksejõuetusmenetluse algatamise vahel ei pea olema mingil viisil automaatne, eriti kuna maksejõuetus või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämine hõlmab olukorda, kus pank on „tõenäoliselt“ maksejõuetu, seega maksejõuline, või ei ole maksejõuetus või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämine üldse maksejõuetuse küsimusega seotud. Suurem osa liikmesriike siiski pooldas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklis 32b täpselt määratlemata õiguslike mõistete, näiteks „likvideerimine“, selgitamist. Mõned liikmesriigid toonitasid ka maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise ja krediidiasutuse tegevusloa äravõtmiste vastasmõju ning leidsid, et sellega seoses võiks tegevusloa äravõtmist kaalutlusõiguse alusel pidada kasulikuks täienduseks. EKP selgitas, et tegevusloa äravõtmise tingimused ei ole samuti kooskõlas maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise tingimustega. Selle küsimuse lahendamiseks oleks vaja muuta õigusraamistikku.

Eesistujariik tegi järelduse, et kriisiohjamise raamistiku võimaliku reformi raames tuleks arvesse võtta maksejõuetuse või tõenäoliselt maksejõuetuks jäämise ja maksejõuetuse seisundi kindlaks määravate käivitajate teemadel peetud ulatuslikke arutelusid. Liikmesriigid tervitasid täiendavat tehnilist tööd komisjoni tasandil, mida komisjon teeb õigusakti ettepaneku õigeaegseks ettevalmistamiseks.

18. septembril toimunud teisel koosolekul keskendus ajutine töörühm järgmistele teemadele:

- **võlausaldajate hierarhia ja**
- **väiksemate pankade kriisiohjamise raamistik.**

Võlausaldajate hierarhia sihipärased muudatused

Suurem osa liikmesriike oli nõus sellega, et **võlausaldajate hierarhia** ühtlustamisel oleks kasulik järgida **sihipärast lähenemisviisi**. Sellise lähenemisviisi pakkus eesistujariik välja oma mitteametlikus dokumendis, et vältida ulatuslikke muudatusi maksejõuetussüsteemides, mis võivad ulatuda pankadega seotud küsimustest kaugemale. Selle asemel keskendus eesistujariik nende valdkondade ühtlustamisele, mis oleksid pankade kriisilahenduse seisukohast asjakohased, võttes eelkõige arvesse võlausaldajate olukorra halvendamise vältimise põhimõtet.

Liikmesriigid olid siiski eriarvamusel selles, millistes konkreetsetes valdkondades on vaja ühtlustamist ja milline peaks ühtlustatud lähenemisviis välja nägema, eelkõige kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisest välja jäetud hoiuste ja kohustuste järjestuse puhul.

Hoiuste järjestuse osas pooldas suurem osa liikmesriike „mõõdukat“ hoiustajate üldist eelisõigust, mis põhineb astmelisel lähenemisviisil. Mõõduka hoiustajate üldise eelisõiguse korral on kõigi hoiustajate nõuete rahuldamisjärk kõrgem kui tavaliste tagamata võlausaldajate nõuetel. Lisaks on hoiustajate eelisõiguse astmelise korra puhul tagatud hoiuste nõudeõiguse järk kõrgem kui füüsiliste isikute ja VKEdes hoiuste tagamise skeemi kohast hoiuste tagamise ulatust ületavate kõlblike hoiuste järk, kuid muude hoiuste nõudeõiguse järk on siiski kõrgem kui muudel kõrgema nõudeõiguse järguga kohustustel.² Seda arvestades rõhutasid liikmesriigid, et on oluline säilitada tagatud hoiuste superprioriteetne järk, mis tagab piisava rahastamise, et riiklikud hoiuste tagamise skeemid saaksid täita oma põhifunktsioone. Mis puudutab „muid hoiuseid“ (nt ettevõtete suurhoiused ja tingimusi mitte täitvad hoiused), siis suurem osa liikmesriike ei ole esitanud seisukohta küsimuses, kas need hoiused peaksid kuuluma kõrgemasse järku kui kõrgema nõudeõiguse järguga kohustused, nagu tuleneb mõõdukast hoiustajate üldisest eelisõigusest, või kas nad peaksid kuuluma muude kõrgema nõudeõiguse järguga kohustustega samasse järku (*pari passu*).

Mõned üksikud liikmesriigid olid aga hoiustajate astmeliselt eelistamise kontseptsioonile vastu. Selle asemel avaldasid nad poolehoidu lähenemisviisile, mille kohaselt kuuluvad kõik tagatud ja tagamata hoiused samasse nõudeõiguse järku, lähtudes sellest, et see suurendaks hoiuste tagamise skeemide finantsmahtu, et rahastada ELi nõuetekohase likvideerimise korra raames lisaks väljamaksetele muid meetmeid, et anda võimalus ohjata selliste pankade kriisi, mille puhul avaliku huvi hinnang näitab selle huvi puudumist.

² Seda lähenemisviisi soovitas EKP oma 8. märtsi 2017. aasta arvamuses (CON/2017/6).

Arutelu **kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisest välja jäetud kohustuste järgu**

kindlaksmääramise üle ning nende ja muude kohustuste, näiteks hoiuste või tagatud kohustuste vahelise suhte üle osutus keeruliseks. Liikmesriigid osutasid arvukatele probleemidele, mis väärivad täiendavat arutamist. Näiteks seoses maksukohustustega väljendasid mõned liikmesriigid muret selle üle, kas sellised kohustused makstakse välja enne tagatud hoiuseid või hoiuste tagamise skeemi kohaseid nõudeid. Seda arvesse võttes teatas märkimisväärne hulk liikmesriike, et nad eelistaksid vaid osa, kuid mitte kõigi nende kohustuste ühtlustamist. Toetati väljajäetud kohustuste rühmitamist väljajätmise põhjuste alusel. Teised liikmesriigid palusid konsolideerimisgrupisest kohustuste järgu käsitlemisel lähtuda kogu konsolideerimisgruppi arvestavast aspektist, et toetada ühe isiku suhtes kriisilahenduse algatamisel põhinevat kriisilahendust.

Eesistujariik tunnistas suurema osa liikmesriikide seisukohta, et igasugune võlausaldajate hierarhiaga seotud edasine töö peaks olema sihipärane, keskendudes eelkõige analüüsile, millised kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisest välja jäetud kohustused tuleks arvata ühtlustatud järku. Eesistujariik usub, et on vaja teha täiendavat tehnilist tööd seoses kohustuste ja nõudeõiguste teisendamisest välja jäetud kohustuste järgu kindlaksmääramisega, sealhulgas seoses sellega, kuidas kombineerida järkudesse jaotamine mõõduka hoiustaja üldise eelisõigusega, mis põhineb paljude liikmesriikide eelistatud astmelisel lähenemisviisil. Komisjon kinnitas oma kavatsust jätkata selle alusel tehnilist tööd.

Väiksemate pankade kriisiohjamise raamistik

Arutelu väiksemate pankade kriisiohjamise raamistiku ülesehituse üle põhines neljal panusel:

- Ühtse Kriisilahendusnõukogu ettekanne, milles käsitleti tema lähenemisviisi avaliku huvi hindamisele;
- eesistujariigi mitteametlik dokument spetsiaalse likvideerimiskorra kohta maksejõuetuses või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävate pankade puhul, mille kohta tehtud avaliku huvi hinnang on negatiivne (ELi pankade likvideerimise kord);
- FI, FR ja NL ühine mitteametlik dokument, milles käsitleti kõikide pankade kriisiohjamise raamistiku parandamise sihipäraseid meetmeid, muu hulgas avaliku huvi hindamist ja riigiabi kontrolli;
- Euroopa hoiusetagajate foorumi (EFDI) ettekanne oma praktiliste kogemuste kohta seoses väikseima kulu testiga.

Praegune kriisiohjamise raamistik on oma olemuselt kahekomponendiline: kriisilahendusasutus tegutseb ainult siis, kui vastava panga kriisilahendus on avalikes huvides, ja kõigi muude juhtumite suhtes kohaldatakse riiklikku maksejõuetusmenetlust, mille puhul on võimalikud riigi eelistuste kohased eri tegevussuunad. Valik riikliku maksejõuetussüsteemi kohase likvideerimise ja kriisilahenduskorra kohase kriisilahenduse vahel sõltub seega avaliku huvi hindamise tulemusest. Seda arvestades esitas **Ühtne Kriisilahendusnõukogu** mitmesuguseid selgitusi ühtse kriisilahenduskorra raames **avaliku huvi hindamise** suhtes järgitava lähenemisviisi kohta:

- esiteks on Ühtne Kriisilahendusnõukogu kriisilahendusasutus 128 pangale/pangandusgrupile, sealhulgas suurimatele pangandusliidus tegutsevatele pankadele, süsteemselt olulistele pankadele ja teatavatele piiriülestele konsolideerimisgruppidele. Nende pankade puhul eeldab ja kavandab Ühtne Kriisilahendusnõukogu üldiselt kriisilahendusvahendite kasutamist, mitte likvideerimist vastava riikliku maksejõuetuskorra alusel.
- Teiseks võetakse avaliku huvi hindamisel arvesse sel ajal esinevaid asjaolusid, mil pank on maksejõuetu või tõenäoliselt maksejõuetuks jääv, st Ühtne Kriisilahendusnõukogu võtab arvesse ka majanduslikku keskkonda ja hindab kriisilahenduse mõju võrreldes maksejõuetusega sellel konkreetsel ajahetkel ning hindab uuesti panga maksejõuetuse mõju kriisilahenduse eesmärkidele.
- Kolmandaks võidakse riikide maksejõuetusmenetluste erinevuste tõttu jõuda avaliku huvi hindamisel erinevate tulemusteni. Seda arvestades oleks riiklike maksejõuetusmenetluste ühtlustamine väga kasulik.
- Lõpuks selgitas Ühtne Kriisilahendusnõukogu, et koostöös riiklike kriisilahendusasutustega on kavas jätkata tööd konkreetsetes valdkondades. Põhitähelepanu pööratakse kogu süsteemi puudutavatele sündmustele, kriitiliste funktsioonide täiustamisele, analüüsile piirkondlikul tasandil ja tagatud hoiuste kaitsele.

Ühtne Kriisilahendusnõukogu selgitas, et võttes arvesse Euroopa Liidu pankade suurt arvu, mis on ligikaudu 3000, on kriisi korral enamikus liikmesriikides paljude pankade jaoks „lähtestsenaariumiks“ riikliku maksejõuetuskorra alusel toimuv likvideerimine.

Nende pankade jaoks pakkus eesistujariik oma mitteametlikus dokumendis välja „**ELi pankade likvideerimise korra**“, mis sisaldab likvideerimise erivahendeid ja võimaldaks lisaks väljamaksetele hoiuste tagamise skeemide kohaste sekkumiste ühtlustatud kasutamist (st ostu- ja ülevõtmistehingud) selgelt kindlaks määratud vähima kulu testi metoodika alusel. Liikmesriigid olid eriarvamusel sellises olulises küsimuses nagu pankade likvideerimise ELi korra kehtestamine pankade jaoks, mille puhul avaliku huvi hindamisel leitakse sellise huvi puudumine: mõned liikmesriigid, EKP ja Ühtne Kriisilahendusnõukogu pidasid sellise korra kehtestamist kasulikuks, sest nad leidsid, et praegused pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi kohased reeglid on väikeste hoiuseid kaasavate pankade jaoks sobimatud. Need liikmesriigid ja EKP väitsid eelkõige, et nende pankade kriisilahenduse raamistikku hõlmamine võib olla keeruline, sest suuremal osal neist ei ole juurdepääsu kapitaliturgudele või see juurdepääs on piiratud, et täita omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded kriisilahendusstrateegia jaoks. Nende arvates võimaldaks pankade likvideerimise ELi kord järgida proportsionaalset lähenemisviisi, mille puhul oleks samal ajal tagatud neutraalsus erinevate ärimudelite suhtes.

Ent teised liikmesriigid tuletasid meelde pangandusliidu loomisel seatud eesmärgi tagada, et „*kõigi asutuste suhtes saab rakendada kriisilahendamist, sõltumata nende suurusest või seotusest teiste asutustega*“ (ECOFINi järeldused, detsember 2010). Need liikmesriigid leidsid, et kõik pankade, kaasa arvatud väiksemate pankade kriisilahenduse hõlbustamiseks vajalikud vahendid (nt ettevõtete müük või sildpanga vahendid) on juba kriisilahendusvahendite komplektis olemas. Selliste vahendite väiksemate pankade suhtes praktikas kohaldamise võimaldamiseks toetasid need liikmesriigid **avaliku huvi hindamise laiemat tõlgendamist**, nagu soovitati FI, FR ja NL ühises mitteametlikus dokumendis, mis on paremini kooskõlas mõne liikmesriigi väljendatud seisukohaga, et isegi väikeste pankade maksejõuetus võib ohustada finantsstabiilsust, kriitiliste funktsioonide täitmise jätkumist, hoiuste kaitset ja neile juurdepääsu. Seejärel tuleks ülejäänud pankade puhul, kelle suhtes tehtud avaliku huvi hinnang näitab sellise huvi puudumist, kohaldada likvideerimist vastavalt siseriiklikule maksejõuetuskorrale, ilma võimaluseta kasutada peale riikliku hoiuste tagamise skeemi rahastatavate väljamaksete muid sekkumisi (st ostu- ja ülevõtmistehingud). Ühtne Kriisilahendusnõukogu kui kriisilahendusasutus, kes vastutab avaliku huvi hindamise kohaldamise eest pangandusliidus tegutsevate suurimate ja kõige süsteemsemate pankade ja teatavate piiriüleste konsolideerimisgruppide suhtes, on selgitanud, et peaaegu kõigi tema pädevusalasse kuuluvate pankade kriisilahendusstrateegia on kriisilahendus, mitte maksejõuetusmenetlus riikliku korra alusel. Peale selle selgitas Ühtne Kriisilahendusnõukogu, et praegune kord on kõigi olukordadega asjakohasel viisil tegelemiseks piisavalt paindlik.

Seoses **vähima kulu testiga** nõustused peaaegu kõik liikmesriigid, et võrdsete tingimuste tõhusamaks tagamiseks ELis on vaja üksikasjalikumat metoodikat, nagu on soovitatud eesistujariigi mitteametlikus dokumendis. Mõned liikmesriigid väljendasid siiski muret kaudsete kulude hõlmamise pärast, isegi kui nende kulude suhtes oleks kohaldatavad põhjaliku metoodika ühe osana kehtestatavad ülemmäärad ja objektiivsed kriteeriumid. Nende arvates muudaks kaudsete kulude hõlmamine metoodika keerukamaks. Nad väitsid ka, et seda liiki kuluelementide lisamine on õigupoolest ajendatud eesmärgist võimaldada hoiuste tagamise skeemi vahendite ulatuslikumat kasutamist, et kaitsta peale tagatud hoiuste muid nõudeid, ning sellel oleks tõenäoliselt negatiivne mõju hoiuste tagamise skeemi vahenditele. Lisaks pooldasid mõned liikmesriigid kõigi (tagatud ja tagamata) hoiuste samasse järku määramist, sest see laiendaks hoiuste tagamise skeemide ulatust, et rahastada ostu- ja ülevõtmistehingud. Ometi leidsid paljud liikmesriigid, et hoiuste tagamise skeemi vahendite kaitsmise eesmärgi seisukohast ei oleks see hea. Nad olid seisukohal, et hoiuste tagamise skeemide eelistatud järku arvamine on hoiuste tagamise skeemide asjakohase ja usaldusväärse refinantseerimise eeltingimus, millega tagatakse süsteemi usaldusväärsus.

Juhtimise suhtes esines liikmesriikide hulgas ulatuslik üksmeel, et selliste uute vahendite nagu ostu- ja ülevõtmistehingute kasutuselevõtmine nõuab avalik-õiguslikke haldusvolitusi, mille võiks anda riigi tasandi avaliku sektori asutusele (näiteks riiklikule kriisilahendusasutusele). Ühtne Kriisilahendusnõukogu lisas, et USA kogemusi arvesse võttes oleks selgelt kasulik anda halduskorras likvideerimise volitused kesksele ELi avaliku sektori asutusele, mis kasutab Euroopa vahendeid. Mainiti ka vajadust vältida erialast ettevalmistust nõudva tegevuse dubleerimist tõhususega seotud põhjustel. Mõned liikmesriigid väljendasid muret seoses Ühtse Kriisilahendusnõukogu kaasamisega, kuni hoiuste tagamise skeemide rahalised vahendid on riigi vahendid. Nad olid vastu Ühtse Kriisilahendusnõukogu igasugusele kaasamisele lõpliku otsuse puhul, sest nende arvates peaks otsustusõigus olema sellel tasandil, kus kantakse kulud. Teised liikmesriigid olid siiski selle poolt, et Ühtsel Kriisilahendusnõukogul oleks tugevam roll. Nad olid seisukohal, et kui võetakse kasutusele põhjalik väikseima kulu metoodika, oleks soovitav, et selle sidusat kohaldamist koordineeriks ja selle sidusa kohaldamise üle teeks järelevalvet keskne Euroopa asutus.

Euroopa hoiusetagajate foorumi ettekanne keskendus **väikseima kulu testi** tehnilistele aspektidele, **nagu on sätestatud hoiuste tagamise skeemi direktiivi artikli 11 lõikes 6** („alternatiivsed meetmed“). Test hõlmab tavaliselt järgmist: i) maksejõuetusmenetluse tulemuse ja hoiuste tagamise skeemi kantava kahju prognoos; ii) iga võimaliku alternatiivse meetmega kaasnevate kulude hinnang; ning iii) kõige otstarbekama meetme valimine i ja ii etapi põhjal. Euroopa hoiusetagajate foorum jõudis järeldusele, et vähima kulu testimise meetod peaks olema täpne ja õiglane. Lisaks otsestele kuludele tuleks arvesse võtta ka kaudseid kulusid. Euroopa hoiusetagajate foorum on seisukohal, et peaaegu kõik ELi hoiuste tagamise skeemid toetavad kindlalt tagatud hoiuste ja hoiuste tagamise skeemide nõuete superprioriteeti, kuna see tagab hoiuste tagamise skeemi minimaalse kahju. Sellega seoses märkis Euroopa hoiusetagajate foorum ka seda, et ilma superprioriteedita oleks vastupidise stsenaariumi hindamine paljudel juhtudel oluliselt ebatäpsem, sest arvesse võetavate nõuete hulk oleks suurem.

Eesistujariik võttis liikmesriikide arutelu teadmiseks. Üldiselt oldi üksmeelel, et praegune olukord pangandusliidus ei ole rahuldav ning et raamistikku on vaja muuta, kas eraldi normidega pankadele, mille suhtes tehtav avaliku huvi hinnang näitab selle huvi puudumist, tõlgendades avaliku huvi hindamist laiemalt, või nende kahe kombinatsiooni abil.

Komisjon kinnitas, et kõiki neid küsimusi hinnatakse kriisiohjamise ja hoiuste tagamise raamistiku eelseisva läbivaatamisese käigus (vt III jagu).

II.2 Turgude integreerimine

Eesistujariik esitas **12. oktoobril toimunud ajutise töörühma kolmandal koosolekul** kaks võimalust, kuidas saavutada parem integreerimine ELi pangandusturul. Rühm arutas, kuidas saavutada kapitali paindlikum jaotamine pankade konsolideerimisgruppides pangandusliidus, kehtestades samal ajal vastuvõtivatele riikidele piisavad kaitsemeetmed. Eesistujariik tunnistas, et ebasoodsa sündmuse korral oleks vaja tagada, et kapital tehakse vastuvõtva riigi tütarettvõtjatele kättesaadavaks, olenemata sellest, kus see kapital konsolideerimisgrupis varem oli.

Eesistujariigi mitteametlikus dokumendis nähti eespool nimetatud eesmärgi saavutamiseks ette kaks võimalust. Variant 1 hõlmaks **piiriülesest kapitalist loobumise kehtestamist koos tütarettevõtjate seadusjärgsete tagatistega** (rekapitaliseerimisnõue). See tagaks tütarettevõtja rekapitaliseerimise emaüksuse poolt, kui eelnevalt kindlaks määratud käivitajad osutavad sellele, et emaüksuse või tütarettevõtja finantsseisund on halvenev. Variant 2 hõlmaks **kaskaadimehhanismi** kehtestamist, millega määratakse 1. tasandi tekstis (eelnevalt) kindlaks kahjumi jaotus panga konsolideerimisgrupi sees, kui kriisilahendus või likvideerimine toimub tavalise maksejõuetusmenetluse alusel.

12-liikmesriigiline rühm rõhutas spetsiaalse mitteametliku dokumendi alusel, mida toetasid teised liikmesriigid, päritoluriigi-vastuvõtjariigi tasakaalu tähtsust ning hiljuti sellega seoses tehtud kokkuleppeid. Eelkõige rõhutasid nad eri usaldatavusnõuete olulist rolli hoiustajate ja finantsstabiilsuse kaitsmisel, kriisilahendusskeemide ning mikro- ja makrotasandi usaldatavuspoliitika rakendamisel ning võrdsete tingimuste ja reaalmajanduse rahastamise tagamisel. Need liikmesriigid ergutavad seetõttu uurima turgude integreerimisel esinevaid usaldatavusnõuetega mitteseotud takistusi.

Arutelude käigus selgus, et kuigi mõned liikmesriigid pidasid varianti 1 edasiste arutelude jaoks otstarbekaks aluseks, sest see tagab vastuvõetava tasakaalu paindlikuma kapitalivoo ja asjakohaste kaitsemeetmete vahel, leidis suur osa liikmesriike, et selle võimaluse kohased kaitsemeetmed ei ole nende murede lahendamiseks piisavad. Nimelt väljendati muret seoses nõudeõiguse mehhanismi tõhususega, eelkõige kriisiolukordades, kus selle rakendatavus võib osutuda nõrgaks. Need liikmesriigid kahtlesid, kas kapitali jaotamise puhul oleks kasu maksimaalsest paindlikkusest.

Variandi 2 puhul rõhutasid liikmesriigid selle keerukust, selle rakendamise pikemat ajavahemikku ja potentsiaalseid vajalikke eeltingimusi (st võlausaldajate hierarhia ühtlustamine). Üks liikmesriik kritiseeris adutavat asümmeetrilist toetust, mis on kavandatud toimima peamiselt emaüksuse poolt tütarettevõtjate suunas, mitte vastupidi. Sellele vaatamata märkis 12-liikmesriigiline rühm, et variant 2 tõstatab koormuse panga konsolideerimisgrupi võlausaldajate vahel jagamise tähtsa küsimuse, mis on päritoluriigi-vastuvõtjariigi tasakaalu seisukohast oluline probleem.

Lisaks sellele mainisid mõned liikmesriigid vajadust laiendada arutelusid nii, et lisaks kapitalile oleksid hõlmatud ka likviidsus- ja kriisilahendusmeetmeid, et eri võimaluste mõju oleks selgem. Need ja teised liikmesriigid selgitasid, et muid meetmeid võiks rakendada väiksemate sammudena, et parandada turuintegratsiooni, tuginedes olemasolevatele võimalustele ja analüüsides, miks neid praktikas ei kasutata (nt likviidsusega seotud erandid). Üks liikmesriik tegi ettepaneku, et tütarettevõtjate usaldatavuse osakaalu võiks sihipäraselt muuta, et võtta paremini arvesse grupisiseseid kapitalivooge, sisemisi omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid ning likviidsust; peale selle võiks teise samba metoodikat täpsustada, et premeerida geograafilist mitmekesisust konsolideerimisgruppides. EKP osutas Andrea Enria ja Edouard Fernandez-Bollo isiklikule blogipostitusele pangandusliidus pankade konsolideerimisgruppide piiriülese integreerimise edendamise kohta, mis sisaldas konkreetseid ettepanekuid likviidsuse vahendite pankade konsolideerimisgruppide vahel tõhusa jaotamise soodustamiseks, tagades samal ajal autorite arvates vastuvõtjariigi ametiasutuste jaoks piisavad kaitsemeetmed.

Eesistujariik võttis arutelu käigus väljendatud seisukohad teadmiseks, andis kõrgetasemelisele töörühmale selle 13. novembri koosolekul vastavat teavet ning ergutas tegema täiendavat tehnilist tööd / kokkuvõtete tegemist, et hinnata olemasolevate sätete (nimelt likviidsusega seotud erandite) kasutamisel esinevaid takistusi.

II. 3 Riigi maksejõuetuse riskide käsitlemine

12. oktoobri koosolekul arutati riiginõuete regulatiivset käsitlust. Eesistuja palvel tutvustas komisjon kapitalinõuete erineval viisil rakendamisega kaasnevat mõju, mis on arvutatud kuni 2020. aasta 2. kvartalini EBA-lt saadud ajakohastatud andmete alusel. Suurem osa variante põhines kontsentratsiooniriskil.

Kapitalinõuete eesmärk on maandada riigi maksejõuetuse riski nii riskikaalude järkjärgulise rakendamise kaudu teatavaid kontsentratsioonikünniseid ületavate riskipositsioonide puhul kui ka kaasneva riigivõlakirjaportfelli mitmekesisust stiimuli kaudu. Komisjoni mõjuanalüüs näitas, et olemasolevate andmete põhjal on pankade riiginõuete kogumaht suurenenud. Lisaks näitas analüüs, et arutusel olnud riiginõuete regulatiivse käsitluse kolmest parameetrist on Baseli pangajärelevalve komitee ning majandus- ja rahanduskomitee kalibreerimistel esimese taseme omavahenditele koondtasandil kõige väiksem mõju, samas kui kontsentratsioonimaksu määrase kohase kalibreerimise mõju on märkimisväärselt suurem.

Regulatiivsest seisukohast väljendasid liikmesriigid kapitalinõuete kohta hästi teada olevaid lahknemiseid seisukohti. Mõned liikmesriigid nõudsid töö jätkamist ja seda, et eri võimalused riigi maksejõuetuse riskide käsitlemiseks kapitalinõuete kaudu (kontsentreerumine ja krediidirisk) peaksid alles jääma. Need liikmesriigid rõhutasid, et see töö on pangandusliidu väljakujundamisel edasise edu saavutamisel määrava tähtsusega ning et nende varadega kaasneb risk, mida tuleks usaldatavusraamistikus käsitleda nii nagu kõigi teiste varade puhul. Need liikmesriigid rõhutasid, et riigi maksejõuetuse riskide usaldatavusnõuete kohase käsitlemise saab korraldada nii, et see oleks hallatav ega mõjutaks finantsstabiilsust. Seda näitas ka komisjoni mõjuanalüüs, sest kuni 2020. aasta teise kvartalini oli COVID-19 mõju eri kalibreerimiste puhul vaid mõõdukas.

Teised liikmesriigid olid kapitalinõuete vastu või ei soovinud teha muudatusi. Mõned ütlesid, et kõik riiginõuete regulatiivse käsitlemise alased algatused peaksid olema tihedalt kooskõlas Baseli pangajärelevalve komitee väljapakutud rahvusvaheliste standarditega. Need liikmesriigid toonitasid riske, mis võivad tekkida, kui riiginõuete regulatiivne käsitlemine kehtestatakse kriisi ajal, eriti veel poolikus pangandusliidus. Teised leidsid, et enne kui on viidud lõpule COVID-19 kriisi mõju käsitlemine, ei oleks selleteemaliste arutelude jätkamine asjakohane, sest nad kardavad, et arutelud saadaksid vastuolulisi sõnumeid reaalsektori üldisel toetamisel olulist rolli omavale pangandussektorile. Mõned liikmesriigid, kes olid kapitalinõuete vastu, märkisid samuti, et arutatud lähenemisviis ei tohiks viia krediidiriskil põhineva liikmesriikidevahelise eristamiseni.

Peale selle väljendasid mõned euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid ja mõned väiksema või vähem arenenud kapitalituruga liikmesriigid muret seoses nende pangandussüsteemide suutlikkusega mitmekesistada oma riigivõlakirjade portfelli ning mõjuga, mida muudatused avaldavad nende riigi võlakirjade turgudele ja finantsstabiilsusele. Mitu liikmesriiki kordas oma kindlat vastuseisu negatiivsele mõjule, mida avaldavad riiginõuete regulatiivse käsitlemise mis tahes muudatused valitsemissektori võlale, isegi kui rakendamine toimub järk-järgult, lisades, et COVID-19 pandeemiast tulenevaid turutingimusi arvesse võttes on sellised mured veelgi asjakohasemad. Mõned pooldaksid ainult Euroopa hoiuste tagamise skeemi tehtavate riskipõhiste osamaksete läbivaatamist ning nad rõhutasid, et kõigi pangandusliidu väljakujundamiseks vajalike elementide jaoks on vaja ajakava ja asjakohaseid tööetappe. Kuid nende liikmesriikide jaoks, kes pooldasid riiginõuete regulatiivset käsitlemist, ei olnud riigi maksejõuetuse riski alusel kalibreeritud riskipõhised osamaksed eraldiseisvatel alustel piisavad.

Komisjon nõustus, et puudulike andmete probleemi lahendamiseks on vaja teha täiendavat tööd, eelkõige väikeste pankade puhul, ja on vaja kontrollida riiklike tagatisskeemide mõju pangalaenudele.

Eesistujariik tunnistas, et liikmesriikide seisukohad riiginõuete regulatiivse käsitlemine suhtes on jätkuvalt erinevad. Samuti märkis eesistujariik vajadust hinnata ettepanekute mõju väiksematele turgudele ja pankadele, sealhulgas euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele, ning leppis kokku, et edasiste arutelude jaoks on vaja täiendavat analüüsi. See analüüs hõlmaks ka ettepanekute mõju liikmesriikide rahalisele manööverdamisruumile võimalikus tulevases COVIDi sarnases kriisis. Eesistujariik tunnistas, et täiendava analüüsi tegemiseks on tõenäoliselt vaja spetsiaalset andmekogumist. Kuid kõned liikmesriigid olid vastu töö jätkamisele praeguses olukorras, võttes arvesse pankadele tekkivat tegevuskoormust. Eesistujariik palus komisjonil jätkata koos Euroopa Pangandusjärelevalvega oma analüüsi, võttes arvesse eespool nimetatud kaalutlusi.

II.4 Euroopa hoiuste tagamise skeem (EDIS)

Andmete kogumine komisjoni poolt

Ajutine töörühm tegi **12. oktoobril** kokkuvõtte **andmete kogumisest, mis tehti Euroopa hoiuste tagamise skeemi kohaste riskipõhiste osamaksete arvutamise metoodika väljatöötamise toetamiseks**. Komisjon esitas ülevaate viimasest andmete kogumisest, mis viidi lõpule 2020. aasta veebruaris. Kogutud andmed on mõne näitaja puhul endiselt puudulikud. Sellest hoolimata on need andmed oluliseks aluseks tulevasele tehnilisele tööle ja aitavad kaasa informeeritud arutelule metoodika üksikasjade, muu hulgas agregeerimise viisi ja riskinäitajate valiku üle.

Koosolekul tõstatasid mõned liikmesriigid konkreetseid küsimusi näiteks komisjoni analüüsis esile toodud riskinäitajate kohta. Mõned liikmesriigid seadsid kahtluse alla, kas arvutamisel võiks arvesse võtta kättesaadavaid omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid, arvestades pankade suuruse erinevusi. Teised liikmesriigid ja institutsioonid tõstatasid samuti küsimusi metoodika kohta, näiteks seoses Euroopa Pangandusjärelevalve metoodika õiguspärasusega, võttes arvesse ELi Üldkohtu otsust Ühtse Kriisilahendusnõukogu loodud ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate maksete kohta. Peale selle juhtisid mõned liikmesriigid tähelepanu vajadusele lisada riigipõhised riskinäitajad, näiteks riigireitingute alusel välja töötatud näitajad. . Mõned liikmesriigid rõhutasid, et kui otsustatakse seda teed minna, saab see olla üksnes alternatiivne võimalus ning mingil juhul ei täienda see riiginõuete käsitlemist. Eesistujariik järeldas, et on oluline hinnata täiendavate näitajate arvessevõtmise tehnilist otstarbekust, sest üldise analüüsi puhul võiks olla kasu laiemast näitajate valimist.

Komisjon rõhutas, et on tähtis käimasolev töö andmete kogumisel ja sellega seotud kvaliteedi tagamisel, näiteks seoses andmetega, mis esitatakse omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuete kohta. Kui see töö on lõpule viidud, alustab komisjon tehnilise teostatavuse hindamist, muu hulgas katsetades võimalikke uusi näitajaid, ennetamata poliitilisi valikuid, mis sõltuvad ka pangandusliidu üldisest ülesehitusest.

Eesistujariik kutsus komisjoni üles võtma riskipõhiste osamaksete arvutamise metoodika koetise tulevase analüüsi esitamisel arvesse liikmesriikide taotlusi.

Komisjoni uuring hübriidmudeli kohta

Ajutine töörühm arutas **19. novembril** EDISe nn hübriidmudeli parameetreid, mille algselt esitas eesistujariik Austria 2018. aasta juulis. **Hübriidmudel** põhineb keskfondi ja riiklike hoiuste tagamise skeemide kohustusliku laenuandmisvõime kooseksisteerimise ideel. Keskfond annaks toetatavale hoiuste tagamise skeemile likviidsustoetust, kui viimane on oma vahendid ammendanud („likviidsustoetuse kava“). Kui keskfondi vahendid on sekkumise vajaduse ajaks ära kasutatud, saaks Ühtne Kriisilahendusnõukogu laenata keskfondi nimel riiklikelt hoiuste tagamise skeemidelt kohustusliku laenumehhanismi kaudu. Hübriidmudeli ülesehitus võib olla erinev, sõltuvalt poliitilistest otsustest mitme parameetri kalibreerimise kohta, nagu vahendite jaotamine keskfondi ja riiklike hoiuste tagamise skeemide vahel või likviidsustoetuse ülemmäärade suurus. Komisjon tutvustas juulis toimunud ajutise töörühma koosolekul algatatud **küsitluse** tulemusi.

Üldiselt näitas uuring vastajate lahkavamusi peaaegu kõigi käsitletud elementide suhtes, seega on vaja täiendavaid tehnilisi arutelusid. Suurem osa selle mudeli kontekstis tõstatatud küsimusi ei erine algse mudeliga seoses esitatud küsimustest. Liikmesriigid rõhutasid samuti, et nende seisukoht mudeli erinevate omaduste suhtes sõltub võimalikest tulevastest arengutest kriisiohjamise üldise õigusraamistiku osas ja eelkõige seoses hoiuste tagamise skeemide toimimisega. Seoses lõppeesmärgiga rõhutasid mõned liikmesriigid, et oluline on täiemahuline EDIS (st kogu kahju kattev usaldusfond, nagu on sätestatud komisjoni 2015. aasta ettepanekus). Teised liikmesriigid olid seisukohal, et poliitiliste otsuste tegemine ühise hoiuste tagamise süsteemi omaduste kohta sõltub edasiseks riskide vähendamiseks astutavatest sammudest, ning tuletasid seejuures meelde 2016. aasta juuni tegevuskava ja asjaolu, et hübriidmudeli ülesehituse omadused ei asenda riskide vähendamist.

Liikmesriikide arvamused vahendite keskfondi ja riiklike hoiuste tagamise skeemide vahel jaotamise kohta läksid lahku. Peaaegu võrdne arv liikmesriike pooldas ühte kolmest olemasolevast võimalusest: i) suur keskfond ja piiratud riiklikud hoiuste tagamise skeemid, ii) piiratud keskfond ja suured riiklikud hoiuste tagamise skeemid ning iii) vahendite ühtlane eraldamine. Lisaks rõhutas üks liikmesriik, et vahendite jaotamine keskfondi ja riiklike hoiuste tagamise skeemide vahel sõltuks suurel määral ajutiselt suurte kontojääkide katmisest ning sellest, kuidas käsitletakse uues raamistikus kapitalinõuete määruse kohaldamisalasse mittekuuluvaid üksusi.

Peaaegu kõik liikmesriigid pooldasid kohustusliku laenuandmise ülempiiri kehtestamist, et kaitsta finantssuutlikkust; liikmesriikide väike enamus pooldas keskfondile ülempiiri kehtestamist.

Krediitingimuste osas toetas suurem osa liikmesriike keskfondist saadavate laenude intressimäärade kehtestamist. Liikmesriikide arvamused laenude lõpptähtaja kohta läksid lahku, seejuures suurem osa neist kaldus pooldama pikemat kui 5aastast tähtaega.

Sekkumise ulatuse osas pooldas mitu vastajat väljamaksetele ja kriisilahendusse panustamisele keskenduvat piiratud kohaldamisala, samas kui teised liikmesriigid pooldaksid laiemat kohaldamisala. Mõned nendest liikmesriikidest olid hoiuste tagamise skeemi direktiivi nii artikli 11 lõike 3 kui ka artikli 11 lõike 6 kohaste meetmete rahastamise poolt („maksejõuetuse ärahoidmine“, „alternatiivsed meetmed“), samas mõned liikmesriigid olid maksejõuetuse ärahoidmise meetmete katmise vastu. Üks liikmesriik oli arvamusel, et selliste meetmete hõlmamine teeks EDISi kohta poliitilise kompromissi saavutamise veelgi keerulisemaks. Liikmesriikide seisukohad lahknesid ka hoiuste tagamise skeemina tunnustatud krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemide küsimuses. Vaid üksikud liikmesriigid leidsid, et EDIS peaks hõlmama krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi maksejõuetuse vältimise meetmeid. Mitu liikmesriiki nõustus, et krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi erinevat olemust ja madalat riskiprofiili saab arvesse võtta EDISi osamaksete puhul kohaldatavate diskontotegurite abil. Arvestades krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemide põhiülesannet, mis on sätestatud kapitalinõuete määruse artikli 113 lõikes 7, ja „kuluneutraalsuse põhimõtet“,³ pooldas üks liikmesriik oma kirjalikes märkustes krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitsesüsteemide hübriidmudeli kohaldamisalast väljajätmist või nende eriolukorda arvestavate erandite tegemise võimaldamist.

³ „Üks olulisemaid põhimõtteid on see, et mitte üheski EDISi etapis ei tohiks suureneda pangandussektori üldised kulud, võrreldes sektori praeguste kohustustega, mis tulenevad 2014. aasta DGSDst.“ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpankale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Pangandusliidu väljakujundamise poole“.

Kapitalinõuete määruse kohaldamisalasse mittekuuluvate üksuste üle peetud arutelu käigus väljendasid liikmesriigid kahte seisukohta. Mõned vastajad toetasid selliste üksuste lisamist (mõned siiski koos tingimustega), et mitte diskrimineerida hoiustajaid siseturul ja vältida „kahetasandilise süsteemi“ kujundamist. Teised liikmesriigid nõudsid ranget ühtlustamist ühtse järelevalvemehhanismi kohaldamisalaga, et tagada regulatiivne järjepidevus ja võrdne kohtlemine. Seoses riiklike valikuvõimaluste ja kaalutlusõigustega toetas küsitlusele vastanute väike enamus likviidsustoetuse kava kaudu rahastamist.

Liikmesriikide seisukohad läksid lahku kahjumi jaotamise võimaliku käsitlemise osas. Mõned liikmesriigid juhtisid tähelepanu sellele, et hübriidmudel võiks olla vaid vaheetapp täiemahulise EDISe loomisel (100%-lise kahju kattega). Teised liikmesriigid argumenteerisid, et hübriidmudel ei tohiks kaasa tuua mitte mingit vastastikust toetamist või peaks kahjumi jaotamine toimuma selgetel tingimustel või poliitiliste otsuste alusel.

Eesistujariik võttis arutelu käigus väljendatud seisukohad teadmiseks ja teavitas sellekohaselt kõrgetasemelist töörühma selle 24. novembri koosolekul.

III. Pankade kriisiohjamise ja hoiuste tagamise raamistiku läbivaatamine komisjoni poolt

Komisjon tutvustas **19. novembri** koosolekul 11. novembril avaldatud pankade kriisiohjamise ja hoiuste tagamise raamistiku läbivaatamise tegevuskava. Läbivaatamisel keskendutakse kolmele praegu kehtivale ELi õigusaktile: pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv, ühtse kriisilahenduskorra määrus ja hoiuste tagamise skeemi direktiiv. Komisjon kavatseb läbivaatamise ja põhjaliku mõjuhindangu alusel esitada 2021. aasta viimaseks kvartaliks konkreetse seadusandliku ettepaneku.

Mõned liikmesriigid, EKP ja Ühtne Kriisilahendusnõukogu toetasid läbivaatamist. Teised liikmesriigid nägid siiski mõningaid murekohti ja probleeme. Üks liikmesriik väljendas näiteks kahetsust riigiabi normide läbivaatamisest väljajätmise pärast ning soovitas tungivalt selle hõlmamist. Üks teine liikmesriik rõhutas, et on oluline evida hoiuste tagamise skeemide raamistikku, mis tagaks praeguse raamistikuga vähemalt samal tasemel hoiustajate kaitse. Samuti kahtles üks liikmesriik, kas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis, ühtse kriisilahenduskorra määruses ja hoiuste tagamise skeemi direktiivis sätestatud volituste ulatus on sellise põhjaliku algatuse jaoks piisav. Vastuseks küsimusele, kuidas „ühine hoiuste tagamise mehhanism“ (EDIS) on üldisesse töösse integreeritud, selgitas komisjon, et mõjuhinnangus käsitletakse pangandusliidu väljakujundamise ühe osana ka ühise hoiuste tagamise mehhanismi loomist.

Eesistujariik võttis pankade kriisiohjamise ja hoiuste tagamise raamistiku läbivaatamist käsitleva arutelu teadmiseks.

IV. Riskide vähendamisel tehtud edusammude jälgimine – meetmed viivislaenude vähendamiseks Euroopas

Eesistujariik esitas **19. novembril toimunud ajutise töörühma koosolekul** ülevaate meetmetest viivislaenude probleemi käsitlemiseks Euroopas. Vastuseks majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 2017. aasta tegevuskavale viivislaenude vähendamiseks⁴ esitas komisjon 2018. aasta märtsis oma viivislaenude paketi. 2019. aasta aprillis võtsid kaasseadusandjad vastu usaldatavusnõuete kaitsekorra määruse ja see jõustus samal kuul.⁵ EKP, EBA, Ühtne Kriisilahendusnõukogu ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on samuti oma pädevuse piires tegevuskava eri elementidega tööd teinud. Lisaks sellele on liikmesriigid algatanud ja võimaldanud olulisi meetmeid riiklikul tasandil.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/>

⁵ EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU 17. aprilli 2019. aasta MÄÄRUS (EL) 2019/630, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega (ELT L 111, 25.4.2019, lk 4).

Hoolimata nendest saavutustest on mõnes liikmesriigis viivislaenude suhtarvud endiselt suured ning need on liikmesriigiti ja pankade lõikes endiselt erinevad. Peale selle töö 2017. aasta viivislaenude tegevuskava mõne põhielemendiga veel kestab. On oluline märkida, et krediidihaldajate ja krediidiostjate direktiivi ettepanek on Euroopa Parlamendis endiselt arutamisel. Kaasseadusandjad peaksid alustama kolmepoolseid läbirääkimisi niipea kui võimalik, sest selle direktiivi rakendamine võib oluliselt toetada COVID-19 kriisi tagajärgedega tegelemist. Lisaks viis EBA lõpule maksejõuetuse ja võlgade sissenõudmise korra võrdlusanalüüsi. Selle tulemused peaksid andma stiimuli võlgade sissenõudmise raamistike sihipäraseks reformimiseks liikmesriikides, nagu on ette nähtud 2017. aasta tegevuskavas.

Võttes arvesse COVID-19 pandeemia mõju majandusele ning makseviivituste ja viivislaenude võimalikku suurenemist, avaldab komisjon detsembris teatise viivislaenudega tegelemise uue strateegia ja meetmete kohta. Eespool nimetatud elementidest lähtudes on see teatis suunatud sihipärasele meetmetele kahes valdkonnas: i) probleemse vara järelturgude edasiarendamine ning ii) maksejõuetuse ja võlgade sissenõudmise raamistike reformide kavandamine. Üks strateegia eesmärkidest on ka kõrvaldada regulatiivsed takistused viivislaenude ostmisel ja muud takistused viivislaenude järelturgude arendamisel. Veel üheks viivislaenude probleemi lahendamise meetmeks võiks olla riiklikud varahaldusettevõtjad. Peale selle on probleemse vara puhul vaja paremat andmete kvaliteeti ja võrreldavust.

Eesistujariik Saksamaa palub COREPERil käesolev aruanne teadmiseks võtta, et tööga edasi liikuda.

Eesistujariik Portugalil palutakse töö ülevõtmisel tugineda tehtud edusammudele ja jätkata tööd pangandusliidu tugevdamiseks, tegeledes selle eri töösuundadega, nagu 2016. aasta juuni tegevuskavas kokku lepitud.
